

Od producenta ke spolupráci na realizaci

(Pohled do minulosti)

Antonín Matzner v Encyklopedii jazzu a moderní populární hudby (Editio Supraphon, Praha 1980) napsal: „Producent (z latinského výrobce, zhotovitel) v oblasti jazzu a moderní populární hudby realizuje gramofonové nahrávky svých svěřenců. Úloha producenta úzce souvisí s celkovým významem gramofonové desky pro dané hudební oblasti.“

TEXT: MILOŠ SKALKA

Původně šlo o nezávislé producenty, kteří si mohli dovést financovat z vlastních prostředků nahrávání a výrobu hudebních snímků. A jak tomu bylo u nás? Producenti, alespoň se jim tak říkalo, se na hudební scéně moderní populární hudby a jazzu začali prosazovat v šedesátých letech, aby s příchodem další dekády a postupující normalizací podle názoru tehdejších mocných tato ze Západu importovaná, neblahá, a tedy pro naši hudební scénu „nepřirozená role“ přešla na zaměstnance gramofonových vydavatelství, vesměs hudební redaktory. A z producentů se rázem stal – v dokumentaci i na etiketách gramofonových desek – post označovaný jako „spolupráce na realizaci“.

Co vlastně bylo úlohou takového producenta, který na rozdíl od svých zahraničních kolegů nasedal na hudební kolotoč s prázdnou kapsou a veškerou finanční zátěž nesl erár, tedy gramofonové vydavatelství? Nebylo toho málo: zajištění nahrávací frekvence, hudebního a zvukového režiséra a studiových techniků (ať už v gramofonovém, rozhlasovém nebo televizním studiu – soukromá studia byla v té době ještě hudbou budoucnosti), pro zvoleného interpreta obstarání – samozřejmě v součinnosti s ním – vhodného repertoáru, ať už původního, nebo převzatého, zadání notového materiálu, aranžmá skladby a její rozpis, angažování doprovodných

hudebníků, zajištění technického zázemí pro nahrávání... I když se často říká, že z cizího krev neteče, tady muselo všechno klapat tak, jako kdyby šlo o vlastní peníze.

Funkce hudebních producentů se na naši scénu vrátila zase až po listopadové revoluci, ale připomeňme si na tomto místě alespoň několik z těch (ostatní prominou), kteří se za tu nedlouhou dobu, kdy se to ještě smělo, tedy v šedesátých letech a zkraje další dekády, jako producenti trvale zapsali do análů našeho hudebního dění v oblasti hudby zvané populární.

Tragicky zesnulý a renesančně rozmáchlý **Jiří Štaidl** (1943–1973), svého

Původně šlo o nezávislé producenty, kteří si mohli dovolit financovat z vlastních prostředků nahrávání a výrobu hudebních snímků. A jak tomu bylo u nás?

času ředitel divadla Apollo, stál jako textař, hudební dramaturg a producent za klíčovými nahrávkami Karla Gotta z doby, která se stala – ze zpětného pohledu – v jeho neopakovatelné kariéře dobou naprosto zásadní.

Skladatel, aranžér, dirigent, hráč na klávesové nástroje a producent **Bohuslav Ondráček** zvaný Boban (1932–1998), podepisující své produkce značkou Bob Serie, přivedl z plzeňské Alfy do pražského Divadla Rokoko Martu Kubišovou a Václava Neckáře, aby zanedlouho tuto dvojici spojil s Helenou Vondráčkovou v triu Golden Kids. Jako mentor a producent tuhle trojici zcela neomylně vedl k metám nejvyšším (a to i v mezinárodním kontextu), leč slibně rozjetý koncept nakonec definitivně pohřbil bezmála dvacetiletý zákaz veřejného vystupování Marty Kubišové.

Hudební teoretik, producent a hudební režisér **Antonín Matzner** (1944–2017) se jako producent podílel na více než stovce alb, z nichž byla více než polovina zasvěcená jazzu (mj. Luboš Andršt, Rudolf Dašek, Laco Déczi, Luděk Hulán, Emil Viklický, Peter Lipa, Jiří Stivín). Produkoval však i nahrávky z oblasti popu a rocku (C&K Vocal, Hana Zagorová, Petra Janů, Luboš Pospíšil, Hana

Hegerová). Úzce spolupracoval s Václavem Zahradníkem, se kterým uvedl do života trojici Sodoma & Gomora (Hana Zagorová, Viktor Sodoma, Jiří Štědroň). Podobně jako Boban Ondráček i on měl vlastní producerskou šifru, a sice Tony Line.

Producent **Hynek Žalčík** (1949–2005) pořizoval pro Supraphon nahrávky, kte-

vesměs působili, často se značnými problémy, stranou hudebního mainstreamu. Kromě vlastního souboru C&K Vocal spolupracoval Ladislav Kantor jako producent, autor, scenárista a režisér úzce namátkou s Vladimírem Mertou, Hudbou Praha, Michalem Prokopem, Lubošem Pospíšilem, Vladimírem Mišíkem nebo s Janem Spáleným, mnohé z jeho projektů se však nedočkaly realizace

Na všechny si nevzpomenu, ale určitě mi to prominou. Uvádím proto alespoň pár následujících: skladatel, aranžér a dirigent **Vladimír Popelka**, který v lednu oslavil krásné kulaté devadesátiny (produkoval třeba nesmrtelný hit Václava Neckáře *Kdo vchází do tvých dnů, má lásko*), trumpetista, skladatel, aranžér a dirigent **Václav Hybš** (především nahrávky s Waldemarem Matušskou),

ré vznikaly vesměs stranou oficiální redakční dramaturgie. Inicioval mimo jiné setkání rockových muzikantů s básníkem Josefem Kainarem, na jehož základě posléze vznikla zcela zásadní alba domácího rocku (*Město Er* Michala Prokopa a skupiny Framus Five, *Kuře v hodinkách* skupiny Flamengo a Vladimíra Mišíka), na sklonku sedmdesátých let se podílel na objevných nezvalovských projektech Jana Spáleného *Edison* a *Signál času*.

Textař, zpěvák, režisér, scenárista, producent a vedoucí formace C&K Vocal **Ladislav Kantor** (1945–2015) stál jako producent – a obecně hudební tvůrce – na zcela opačném protipólu komerční písničkové produkce. Rozhodující pro něj byl důraz na umělecké kvality a myšlenkovou obsažnost tvorby umělců, kteří

(mj. alba rockové opery *Waterloo*, 1978, a opery *Hamlet*, 1980).

Na konci šedesátých let začal **Michael Prostějovský** (1948) psát texty, v 60. a 70. letech jich vytvořil na čtyři stovky (klíčový byl jeho textařský podíl na albu *Šípková Růženka* tria Rebels s hudbou Václava Zahradníka). V Supraphonu pracoval jako šéf dramaturgie a produkce – a to až do své emigrace na začátku osmdesátých let. Jako producent, označováný v té době eufemismem „spolupráce na realizaci“, stál za vznikem gramofonových desek mnoha našich čelných interpretů i skupin.

Vedle jmenovaných se produkci nahrávek pro gramofonové desky „v dobách malin nezralých“ věnovali i mnozí další.

pianista, skladatel a aranžér **Jiří Baur** (vesměs nahrávky Orchestru Karla Vlacha), **Vojtěch Hueber** (*Strýci* Ludka Švábenského), **Petr Gottlieb** (*Miluška* Voborníková a Pavel Bobek), **Jan Spálený** (sólisté Orchestru Jana Spáleného), **Miloš Zapletal** (*Marie* Rottrová, Olympic), **Jan Aleš Vaculík** (*Cardinals*, Petra Černocká), **Jaromír Tůma** (*Marie* Rottrová, Olympic, Combo FH), **Petr Ulrych** (*Hana* a Petr Ulrychovi), **Aleš Sigmund** (*Martha* a Tena Elefteriadu), stejně jako **autor těchto řádek**, který na přelomu 60. a 70. let produkoval více než stovku nahrávek Tanečního orchestru Československého rozhlasu (od Evy Pilarové, Hany Zagorové a Pavla Nováka až po tehdejší objevy Valerii Čizmárovou – *Léta letí* a Helenu Vrtichovou – *Pražská holka*). ☒